

Obsah

Tematická oblast: Kontrastivní popis češtiny a mateřštiny autora BP/DP z hlediska vybraných gramatických kategorií a jevů a osvojování češtiny jako cizího jazyka	1
Tematická oblast: Kontrastivní práce širokého tematického spektra (realie, pohádky, mytologie, sport apod.)	2
Tematická oblast: Tvoření slov v učebnicích ČJ	3
Tematická oblast: Česká kultura a historie	4
Tematická oblast: České realie.....	5
Tematická oblast: Jazykovědná bohemistika (popularizační)	5
Tematická oblast: Popis gramatického systému češtiny z hlediska osvojování češtiny jako cizího jazyka	7
Tematická oblast: Popis češtiny z hlediska sémantického na různých úrovních struktury jazyka.....	8
Tematická oblast: Osvojování češtiny jako L2, analýzy na základě textů žákovského korpusu	10
Tematická oblast: Politické a kulturní dějiny Československa 20. století	10
Tematická oblast: Osvojování zvukové stránky češtiny jako L2.....	11
Tematická oblast: Literárně-vědná	12
Tematická oblast: Korpusový výzkum v oblasti srovnávání slovanských jazyků.....	14
Tematická oblast: Chybová analýza žákovských textů a tvorba korpusových cvičení.....	15

Tematická oblast: Kontrastivní popis češtiny a mateřštiny autora BP/DP z hlediska vybraných gramatických kategorií a jevů a osvojování češtiny jako cizího jazyka

Garant: PhDr. Ana Adamovičová, Ph.D.

Typ prací: bakalářské, diplomové

Dlouhodobý cíl:

Dlouhodobým cílem je popsat a zmapovat co nejvíc mluvnických kategorií a jevů jak z hlediska jejich distribuce, užití a frekvence, tak i z hlediska jejich obtížnosti při osvojování češtiny jako cizího jazyka a jejich zpracování a uchopení v učebnicích češtiny pro cizince. Kontrastivní popis jazyka při srovnání dvou (a více) jazyků na různých jazykových rovinách obecně vede k hlubšímu vhledu do jazykového systému srovnávaných jazyků. Profil studentů ÚBS se pro takovouto kontrastivní analýzu přímo nabízí.

Orientační náplň práce:

Práce budou zaměřeny jak na výzkum daného jevu v psaných a mluvených korpusech současného jazyka, tak na jeho zpracování v učebnicích češtiny pro cizince. Práce by měly nabídnout i praktické výstupy v podobě doporučení při osvojování češtiny jako cizího jazyka z hlediska potřeb studentů s typologicky více či méně odlišnými jazyky.

Témata:

1. Frazémy s různými komponenty (části těla / názvy zvířat a částí jejich těla / barvy / čísla apod.) v češtině a mateřském jazyce autora práce
2. Jazyk učebnic češtiny pro cizince z hlediska budování komunikační kompetence
3. Distribuce vybraných předložek a frekvence jejich vazeb
4. Partikule z hlediska osvojování češtiny jako cizího jazyka

Tematická oblast: Kontrastivní práce širokého tematického spektra (realie, pohádky, mytologie, sport apod.)**Garant:** PhDr. Ana Adamovičová, Ph.D.**Typ prací:** bakalářské, diplomové**Dlouhodobý cíl:**

Mapování různých témat odrážejících odlišnost kulturního kontextu dvou jazykových prostředí. Vzhledem ke složení studentů ÚBS bychom v nabídce témat měli zohlednit zájmy a preference studentů v širších kontextech.

Orientační náplň práce:

Práce budou srovnávat kulturně historický kontext dvou národů, jejich zvyky, specifika, styčné a rozdílné body. Práce jsou na pomezí jazyka a kulturních reálií v závislosti na zvoleném či studentem navrženém tématu. Můžou se ubírat více k jazykovým oblastem (např. tvoření slov), anebo ke kulturně literárnímu kontextu.

Témata:

1. Zimní olympijské hry a zimní sporty (česká a čínská sportovní terminologie)
2. Hlavní postavy českých a čínských pohádek

Tematická oblast: Prezentace textů v učebnicích ČZJ podle úrovní SERRJ**Garant:** Mgr. Marie Boccou Kestřánková, Ph.D. **Typ prací:** bakalářské, diplomové

Dlouhodobý cíl: Dlouhodobým cílem je zmapovat různé způsoby zpracování textů a jejich prezentace jak z hlediska didaktického, tak z hlediska parametrů deklarované jazykové úrovně podle SERRJ. Texty v učebnicích často upřednostňují jeden z cílů, nikoli jejich syntézu, která je očekávána u učebních materiálů vytvářených podle SERRJ.

Orientační náplň práce:

Práce budou zaměřeny na výzkum didaktických účelů textů v učebnicích deklarujících vztah k úrovni/úrovním SERRJ. K daným cílům budou prostudovány základní zdrojové dokumenty související se SERRJ, shromážděny učebnice českého jazyka pro cizince, dále budou zkoumány obsažené texty určené k nácvičce porozumění čtenému, slyšenému, případně k nácvičce jazykových prostředků. Při zkoumání bude akcent kladen na sledování, jak jsou abstraktní popisy úrovně ovládnutí jazyka vztahovány k praxi. Tzn. jak jsou tyto abstraktní modely aplikovány z hlediska kvalitativního i kvantitativního ve komunikátech přítomných v učebnicích.

Práce by měly mimo jiné nabídnout praktické výstupy v podobě v podobě komentovaných příkladů (komentáře zdůvodnění vhodného / částečně vhodného / neadekvátního didaktického textu) a doporučení, na co se je třeba zaměřovat v úpravě / tvorbě různých typů komunikátů.

Konkrétní nabízená témata:

1. Zpracování poslechových textů úrovně A1 podle SERRJ
2. Zpracování textů k rozvoji čtení s porozuměním úrovně A1 podle SERRJ
3. Zpracování poslechových textů úrovně C1 podle SERRJ
4. Zpracování textů k rozvoji čtení s porozuměním úrovně C1 podle SERRJ

Tematická oblast: Tvoření slov v učebnicích ČCJ

Garant: doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.

Typ prací: bakalářské i diplomová

Dlouhodobý cíl:

Cílem je postupně zmapovat zpracování tematiky tvoření slov v dosavadních učebnicích češtiny jako cizího jazyka. Slovo tvorba v nich bývá často značně opomíjena, nebývá jí věnován soustavný výklad ani samostatný prostor k procvičování.

Orientační náplň práce:

Shromáždit učebnice ČCJ v současné době užívané v kurzech praktické češtiny pro cizince (především v ÚBS) a sestavit přehled o rozsahu a tématech české slovo tvorby včetně užívané terminologie. Zohlednit typ (zaměření) učebnice, úroveň podle SERRJ, způsob a prezentaci výkladu, roli překladu (zprostředkujícího jazyka) při objasňování slovo tvorných jevů a procesů. Zaznamenat posloupnost slovo tvorných témat a jejich zařazení v učebnici (lekcích) ve vztahu ke gramatice a lexikologii. Analyzovat typy slovo tvorných cvičení / úkolů a sestavit slovníček užívaných slovo tvorných termínů (pojmu).

Konkrétní nabízená témata:

1. Srovnání učebnic češtiny vydaných v ČR do r. 2000
2. Srovnání učebnic češtiny vydaných v ČR po r. 2000
3. Srovnání učebnic češtiny vydaných v zahraničí (v zemi studenta)

Tematická oblast: Slovo tvorba současné češtiny

Garant: doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.

Typ prací: bakalářské i diplomová

Dlouhodobý cíl:

Orientační náplň práce:

Konkrétní nabízená témata:

1. Slovo tvorná výstavba administrativních textů
2. Slovo tvorná výstavba návodů (k použití)
3. Slovo tvorná výstavba reklamy

Tematická oblast: Rozvoj dovednosti psaní v učebnicích češtiny jako cizího jazyka

Garant: PhDr. Zuzana Stárková, Ph.D.

Typ prací: bakalářské, diplomové

Dlouhodobý cíl: Zmapovat různé přístupy vedoucí k rozvíjení dovednosti psaní v ČCJ (techniky, typy cvičení, zastoupené žánry apod.) užití v učebnicích pro nerodilé mluvčí a zároveň porovnat jejich vhodnost s požadavky kladenými na jednotlivé úrovně ovládnutí cizího jazyka dle SERR, resp. reprezentativních popisů ČCJ.

Orientační náplň práce:

Práce se zaměří na metody rozvoje dovednosti psaní užívané v současných učebnicích ČCJ, na vhodnost metod vzhledem k požadavkům kladeným na jednotlivé úrovně ovládnutí ČCJ dle SERR, resp. dle reprezentativních popisů ČCJ. Práce budou zkoumat, jaké typy technik, cvičení apod. vedoucích k nácviku dané dovednosti jsou v učebnicích užívány, v jaké míře jsou zastoupeny (např. zda některé z nich převažují), zda naopak některé zcela chybí, jaké žánry (typy textů) jsou v učebnicích procvičovány vzhledem k deklarované úrovni ČCJ. Výsledkem bude přehled postupů užívaných v učebnicích k rozvoji psaní, porovnání jejich vhodnosti pro deklarovanou úroveň ovládnutí jazyka (a tím i vhodnosti učebnic), uvedení případných nedostatků v užitých postupech, v nácviku žánrů aj. a navržení jiných / dalších možných řešení či doporučení pro nácvik dovednosti psaní pro tu kterou úroveň.

Konkrétní nabízená témata:

1. Rozvíjení dovednosti psaní v učebnicích ČCJ na úrovni A2 podle SERR
2. Rozvíjení dovednosti psaní v učebnicích ČCJ na úrovni B1 podle SERR
3. Rozvíjení dovednosti psaní v učebnicích ČCJ na úrovni B2 podle SERR

Tematická oblast: Česká kultura a historie

Garant: PhDr. Jiří Hasil, Ph.D.

Typ prací: bakalářské i diplomové

Dlouhodobý cíl:

Cílem je zmapovat uzlové body české historie a kultury a jejich dosah ve vlastní kultuře zahraničních studentů, jakož i mapování vlivu významných osobností české kultury a historie na tyto body. Dalším cílem je konfrontačně zmapovat české kontakty se zemí původu studentů a vzájemné kulturní historické kontakty. Dlouhodobým cílem je obohatit naše poznání české kultury a historie o aspekty jejich evropského či světového dosahu. Akcent bude kladen na české dějiny a kulturu 19. až 21. století.

Orientační náplň práce:

Studium a analýza příslušné literatury, studium archivních materiálů české i zahraniční provenience, komparace získaných dat a vyvození vlastního pohledu na danou problematiku. Výsledkem bude studie věnovaná dané oblasti českých dějin a kultury. Studie může být koncipována jak případově, tak komparativně, může jí být například i medailon zvolené osobnosti.

Konkrétní nabízená témata:

Po domluvě, např.:

1. Studie věnovaná zvolené historické či kulturní události nebo jevu.
2. Medailon zvolené osobnosti.
3. Srovnání totožných jevů v české a studentově kultuře.

4. Studie popisující vliv českých osobností na rozvoj studentovy vlastní kultury.
5. Působení významných osobností českého původu v zemi studentova původu.
6. Významní cizinci působící v českém kulturním prostředí.
7. Reflexe českých (československých) historických událostí v zemi studentova původu.

Tematická oblast: České reálie

Garant: PhDr. Jiří Hasil, Ph.D.

Typ prací: bakalářské i diplomové

Dlouhodobý cíl:

Cílem je zmapovat vybrané aspekty českých reálií a lingvoreálií (včetně české frazeologie) a porovnat je s reáliemi země původu studentů. Dlouhodobým cílem je obohatit naše poznání českých reálií a lingvoreálií v konfrontaci s reáliemi zahraničními. Akcent bude kladen na synchronní pohled na české reálie.

Orientační náplň práce:

Studium a analýza příslušné literatury, pozorování současného života v České republice, konfrontace s jinými zeměmi a vyvození vlastního pohledu na danou problematiku. Výsledkem bude studie věnovaná dané oblasti českých reálií. Studie může být koncipována jak případově, tak komparativně.

Konkrétní nabízená témata:

Po domluvě, např.:

1. Studie věnovaná zvolenému jevu českých reálií nebo lingvoreálií.
2. Srovnání totožných jevů v oblasti českých a zahraničních reálií (podle původu studenta).
3. Sto let rozhlasového vysílání v českých zemích.
4. Ohlas zahraničního vysílání Českého (Československého) rozhlasu v zemi studentova původu.
5. Porozumění vybraným frazémům cizinci.
6. Rozdíly v užívání a chápání kulturní frazeologie v češtině a ve studentově rodném jazyce.

Tematická oblast: Jazykovědná bohemistika (popularizační)

Garant: doc. PhDr. Milan Hrdlička, CSc.

Typ prací: bakalářské

Dlouhodobý cíl:

Cílem je podrobnější zmapování dosud nepříliš prozkoumané oblasti popularizačních pojednání o českém jazyce, která představuje již tradiční a významnou součást produkce předních bohemistů (eviduje se na sedm desítek knižních titulů) a která je současně cenným a přístupným zdrojem poučení o naší mateřštině. Sleduje se způsob zpracování příslušného jazykového jevu (přednostně z mluvnické roviny češtiny) nazíraný z perspektivy zahraničního bohemisty a současně také jeho specifické rysy obecnější povahy, které jsou pro daný žánr („prototyp popularizační knížky“)

příznačné. Nabízí se mimo jiné i porovnání popisu a prezentace vybraného jevu v odborné literatuře, ale i v učebních materiálech češtiny pro jinojazyčné mluvčí.

Orientační náplň práce:

Zpracování tématu nabízí různé možnosti a postupy: analýzu vybrané popularizační příručky, porovnání dvou, ev. více prací (téhož autora, různých autorů), sledování popisu jistého jazykového jevu (gramatické kategorie aj.) nebo fenoménu (humor aj.) v pracích vybraných autorů apod. Bakalářská práce pojedná v teoretické části o relevantních skutečnostech (místo dané publikace v autorově díle, stručná charakteristika autorova badatelského zaměření, funkční styly aj.), těžiště práce bude spočívat v části praktické, která se bude věnovat rozboru jazykového materiálu a jeho zhodnocení (přínos, srozumitelnost, náročnost, odbornost, čtivost, specifické rysy aj.).

Konkrétní nabízená témata:

1. Popularizační bohemistické práce Františka Daneše
2. Pavel Eisner a jeho popularizační práce o českém jazyku
3. Rozbor popularizačních bohemistických publikací Dušana Šlosara
4. Jazyková komika v popularizačních pracích Františka Jílka
5. Charakteristika jazykových koutků Lumíra Klimeše
6. Na základě dohody mohou být vypsána další témata

Tematická oblast: Teorie a praxe uměleckého překladu

Garant: doc. PhDr. Milan Hrdlička, CSc.

Typ prací: bakalářská, diplomová (přednostně)

Dlouhodobý cíl:

Hlavním cílem je mapování kvality vybraných přeložených děl českých literátů, hlavně do mimoevropských jazyků. Zadávání tohoto druhu závěrečných prací však současně rovněž přispívá k hlubšímu proniknutí zahraničního bohemisty do problematiky uměleckého překladu (tedy do otázek povahy nejen jazykové, ale také literárněvědné, kulturní aj.), neboť určitá část absolventů studijního programu Bohemistika pro cizince hledá uplatnění i ve sféře překladu odborných, resp. uměleckých textů. Zájemcům o zpracování tématu z translologie se doporučuje účast na výběrovém semináři "Teorie a praxe uměleckého a odborného překladu" (ACC 500119), ev. na jiných odborně zaměřených předmětech.

Orientační náplň práce:

Na základě teorie uměleckého překladu (problematika ekvivalence a adekvátnosti, zaměření překladatele na čtenáře aj.) posoudit způsoby přetlumočení vybraných jevů (převod reálií, vlastních jmen, kolokviálního výraziva, slovních hříček, frazémů aj.), popř. rozsáhlejších úseků literárního díla, okomentovat způsob a vhodnost překladatelova postupu (náležitá interpretace předlohy, vystižení stylu autora, autorova záměru aj.), navrhnout vlastní adekvátní překladatelská řešení.

Konkrétní nabízená témata:

1. Problematika překladu díla Bohumila Hrabala do čínštiny

2. Otázka převodu kolokviální češtiny ve vybraném literárním díle do japonštiny / do vietnamštiny
3. Převod Čapkovy Války s mloky do korejštiny (se zaměřením na přetlumočení autorova stylu)
4. Na základě dohody mohou být vypsána další témata.

Tematická oblast: Akvizice češtiny jako cizího jazyka - srovnání češtiny nerodilých a rodilých mluvčích

Garant: Mgr. Andrea Hudousková, Ph.D.

Typ prací: bakalářské i diplomové

Dlouhodobý cíl:

Cílem výzkumu je zmapovat češtinu nerodilých mluvčích s ohledem na jejich mateřský jazyk a úroveň pokročilosti. Pozornost se zaměří zejména na slovesa v češtině nerodilých mluvčích, jejich typické vazby a kolokace, a to ve srovnání s územ rodilých mluvčích. Předmětem zkoumání ale mohou být i jiné jazykové prostředky, například výrazy pro vyjadřování různých příslovečných významů. Materiálovou základnou mohou být žakovské korpusy CzeSL a SKRIPT, příp. SYN2020, vítány jsou rovněž výzkumy založené na elicítaci dat. Praktickým přínosem tohoto zkoumání by mělo být poznání toho, v čem je čeština nerodilých mluvčích specifická a jakým způsobem se liší od češtiny rodilých mluvčích. Výsledky výzkumu také mohou osvětlit, do jaké míry skutečný úzus nerodilých mluvčích koreluje s předpoklady referenčních popisů češtiny podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. V neposlední řadě se mohou stát podkladem pro vznik výukových příruček či aplikací pro různé úrovně pokročilosti.

Orientační náplň práce:

Zkoumání určité významové skupiny sloves (slovesa myšlení, mluvení, smyslového vnímání apod.) či významového okruhu (časová, místní, způsobová, příčinná určení apod.) v češtině nerodilých mluvčích za účelem zachycení nejfrekventovanějších slovesných lexémů, jejich významů, vazeb a kolokací, respektive různých způsobů vyjádření příslovečných významů v češtině nerodilých mluvčích. Tato zjištění budou srovnána s územ rodilých mluvčích, případně s referenčními popisy češtiny pro dané úrovně. Cílem výzkumu je zjistit rozdíl mezi územ nerodilých a rodilých mluvčích, spektrum užívaných lexémů, významů, vazeb, kolokací, resp. různých jazykových prostředků u příslovečných významů v češtině nerodilých mluvčích. Reflektovat lze rovněž míru korelace charakteristik češtiny nerodilých mluvčích s referenčními popisy češtiny.

Konkrétní nabízená témata:

1. BP / DP Analýza užití českých sloves myšlení / mluvení / smyslového vnímání v češtině nerodilých mluvčích
2. BP / DP Kolokace sloves v češtině nerodilých mluvčích ve srovnání s češtinou rodilých mluvčích
3. DP Vztažná zájmena v současné češtině a v češtině nerodilých mluvčích (na základě SYN2020, CzeSL)
4. DP Způsoby vyjadřování časových / místních / příčinných / způsobových vztahů v češtině rodilých a nerodilých mluvčích (na základě PDT, SYN2020, CzeSL)

Tematická oblast: Jazyková analýza českých odborných textů z oblasti lingvistiky

Garant: Mgr. Andrea Hudousková, Ph.D.

Typ prací: diplomové

Dlouhodobý cíl:

Cílem výzkumu je na základě analýzy textů zveřejněných v odborných lingvistických časopisech zmapovat specifické jazykové rysy odborného diskurzu: 1. prostředky koheze textu (představení struktury textu; odkazování k tomu, co již bylo a co ještě bude řečeno; přechod k jinému tématu; odkazování k příkladům, obrázkům a grafům atd.), 2. vyjadřování komunikačních funkcí příznačných pro odborné vyjadřování (vyjádření cíle výzkumu a jeho přínosu; představení struktury textu; podání přehledu dosavadní literatury; citování a parafrázování autorů; popis a analýza výsledků výzkumu; vyjádření názoru a pravděpodobnosti; konstatování závěrů), 3. neterminologické lexémy a kolokace specifické pro odborný styl. Praktickým přínosem výzkumu bude přehled výrazů, kolokací a formulací, jež mohou být užitečné nerodilým mluvčím češtiny při psaní vlastních odborných textů.

Orientační náplň práce:

Výzkum je založen na excerpci jazykových prostředků typických pro české odborné lingvistické texty, s cílem charakterizovat specifika českého odborného diskurzu v oblasti lingvistiky a na tomto základě vytvořit seznam výrazů, kolokací a formulací užitečných při psaní vlastního odborného textu.

Konkrétní nabízená témata:

1. DP Jazykové prostředky koherence lingvistických textů v časopisech *Slovo a slovesnost* a *Naše řeč*
2. DP Způsoby vyjadřování komunikačních funkcí specifických pro odborný text
3. DP Slovesa a jejich kolokace v českých odborných lingvistických textech

Tematická oblast: Popis češtiny z hlediska sémantického na různých úrovních struktury jazyka

Garant: PaedDr. Ilona Starý Kořánová, Ph. D.

Typ prací: bakalářské i diplomové

Dlouhodobý cíl:

Cílem zadávaných BP a DP je naučit se pracovat s jazykovými, resp. řečovými prostředky především jako nástroji komunikace a studovat jejich sémantiku, v širším horizontu tak přispět k úplnějšímu popisu významů lexikálních jednotek a jejich kolokací v současné češtině. Vítaný je přitom přístup srovnávací, který využívá mateřský nebo první jazyk řešitele/řešitelky, a umožňuje v práci uplatnit průnik dvou jazyků ve zvolené oblasti. Ideálním zdrojem materiálu jsou korpusy (psané, mluvené, synchronní a diachronní korpusy ČNK, vícejazyčný Intercorp a zatím nejrozsáhlejší korpusy současné češtiny Omnia Bohemica), podle volby řešitele/řešitelky pak korpusy jeho/jejího mateřského nebo prvního jazyka. Důraz bude kladen na kolokace lexémů, formálních prostředků jejich realizace (valencí mezi nimi) a/případně na postupy jejich interpretace/porozumění mluvčími.

Orientační náplň práce:

Východiskem popisu je lexém a jeho kolokace. Při řešení úkolu je třeba se teoreticky:

- Zaměřit se na lexikální jednotky v systému a jejich pojetí: jednotky ustálené pravidelné (termíny) i ustálené anomální kombinace – frazémy a idiomy, uvnitř této oblasti pak dále rčení, přirovnání, přísloví a pořekadla.
- Studovat způsoby přenosu pojmenování a rozšiřování/zužování významu lexémů a jejich spojení (polysémii) prostřednictvím metafory, metonymie a synekdochy.

Předpokladem úspěšného splnění konkrétního zadání je

- Seznámit se s funkčními styly a s hledisky posuzování jazykových prostředků (jednotky neutrální a příznakové vyznačující se určitým charakteristickým, rozlišujícím rysem)
- Seznámit se s dotazovacím jazykem CQL a s dostupnými psanými i mluvenými korpusy
- Na základě konkrétně zvoleného tématu vyhledávat ve zvolených korpusech kolokace vytipovaného lemmatu nebo lemmat
- Popsat jeho užití v češtině (na základě výzkumu ve slovnících i v korpusu), popř. v mateřském jazyce studenta (stejnou metodou)
- Prezentace výsledků
  - a. kolokace slovníky zaznamenané
  - b. kolokace dosud nezaznamenané: procesy konstituce významu kolokace, míra lexikalizace, způsoby užití (stylové vrstvy, komunikační oblasti, otázka neologismů, ad hoc „frazémy“ etc.)
  - c. nové varianty známých přísloví a oblasti jejich užití
- Statistické zpracování výsledků
- Stylistické hodnocení užití zvolené kolokace v češtině [a v mateřském jazyce studenta (na základě výzkumu ve slovnících i v korpusu) po domluvě se studentem: shody a rozdíly]

Konkrétní nabízená témata:

1. Kolokace lemmat v současnosti velmi často užívaných jmen (např. *covid*), adjektiv (např. *nakažený*, *infikovaný* apod.) nebo sloves (např. *nakazit*, *infikovat*), konkrétně v postavení s atributem, v přirovnáních, v příslovích a frazémeh a popis jejich valenčních struktur.
2. Vidová charakteristika biaspektuálního slovesa *infikovat*
3. Vidové kolokace lemmat *stále*, *pořád* a *vždycky*
4. Kolokace lemmat dalších jednotek primární slovní zásoby
5. Kolokace determinovaných a indeterminovaných sloves pohybu
6. Perfektivní užití imperfektivních sloves
7. Vidové distinkce kognitivních sloves v češtině a mateřském/prvním jazyce řešitele
8. Rozdíly vidových distinkcí v češtině a mateřském/prvním jazyce řešitele

Tematická oblast: Osvojování češtiny jako L2, analýzy na základě textů žákovského korpusu

Garant: Mgr. Svatava Škodová, Ph.D.

Typ prací: bakalářské i diplomové

Dlouhodobý cíl:

Cílem je zmapovat osvojování češtiny jako cizího/druhého jazyka dospělých. Využít materiál žákovského korpusu CzeSL k analýzám dílčích gramatických i lexikálních jevů. Dlouhodobým cílem těchto analýz je přispět k celkovému zpřesnění představ o akvizici češtiny jako druhého/cizího jazyka a o oblastech, které jsou pro nerodilé mluvčí jakkoliv komplikované. Tyto poznatky následně mohou být použity jako podklady pro tvůrce učebnic, ale i pro formulování gramatických instrukcí pro cizince. Jednotlivá témata mohou být modifikována pro dílčí skupiny mluvčích podle jejich mateřského jazyka nebo mohou být pojata obecně, tj. zahrnovat všechny typy mluvčích sebraných v korpusu. Tj. student volí perspektivu akvizice ze svého mateřského jazyka nebo se zaměřuje na akvizici obecně.

Orientační náplň práce:

Analýza žákovského korpusu CzeSL případně sběr jazykového materiálu se zaměřením na vybraný jazykový jev. Výsledkem bude studie vybraného jazykového jevu. Studie může být koncipována jak případově, tak komparativně, např. sběr materiálu v určitém období a jeho následná vývojová analýza; analýza určité jazykové úrovně nebo napříč úrovněmi. Při sběru vlastního materiálu se může jednat také o elicitaci studii; sběr dat u cílové skupiny a následné vyhodnocování kvantitativního i kvalitativního charakteru.

Konkrétní nabízená témata:

1. BP Analýza užití předložek na základě žákovského korpusu CzeSL
2. BP Časové determinátory v textech cizinců, analýza na základě žákovského korpusu CzeSL
3. BP Lokační determinátory v textech cizinců, analýza na základě žákovského korpusu CzeSL
4. DP Analýza užití sloves pohybu na základě žákovského korpusu CzeSL
5. DP Analýza užití verbálního spektra na základě žákovského korpusu CzeSL
6. BP/DP Analýza užití verbálních prefixů na základě žákovského korpusu CzeSL
7. BP/DP Pojmenování rodinných příslušníků (srovnání materiálu v učebnicích češtiny pro cizince a Českém národním korpusu)
8. Další po domluvě

Tematická oblast: Politické a kulturní dějiny Československa 20. století

Garant: PhDr. Václav Velčovský, Ph.D.

Typ prací: bakalářské i diplomové

Dlouhodobý cíl: Cílem je zmapování československých politických a kulturních událostí 20. století, a to formou perspektivy domovské země / mateřského jazyka studujícího, popř. komparativním způsobem.

Analýzy diskursu:

1. Rozpad Rakousko-Uherska pohledem tisku vybrané země (např. ruského, polského, japonského tisku)
2. Mnichovská dohoda pohledem tisku vybrané země
3. Rok 1968 pohledem tisku vybrané země
4. Informování o živých pochodech v sovětském bloku
5. Komparativní analýza diskursu vybrané politické či kulturní události v českém a „nečeském“ tisku
6. Ohlas EXPA 1958 v zahraničním tisku
7. Ohlas Ostře sledovaných vlaků v zahraničním tisku
8. Ohlas udělení Nobelovy ceny Jaroslavu Seifertovi v zahraničním tisku

Komparativní přístupy:

1. Pakt Molotov-Ribbentrop jako předmět sovětské propagandy
2. Katyň jako předmět sovětské propagandy
3. Srovnání denacifikace v Československu a ve Spolkové republice Německo
4. Hirošima a Nagasaki v českém umění
5. Protesty proti srpnu 1968 v Československu a v Sovětském svazu
6. Srovnání ústav v sovětském bloku (popř. vybraných zemích)
7. Trestry smrti v sovětském bloku (popř. vybraných zemích)
8. Tajné policie v sovětském bloku (popř. vybraných zemích)
9. Zakázaná literatura v sovětském bloku (popř. vybraných zemích)
10. Círky v sovětském bloku (popř. vybraných zemích)
11. Propaganda 50. let v Československu a Polsku na dobových plakátech
12. Nová figurace v Československu a Polsku
13. Holokaust v českém a „nečeském“ filmu
14. Výzkum komunistické totality po roce 1989 (instituce, přístupy, kontroverze)

Možná jsou také témata z orální historie (např. zpracování vzpomínek vybraných sovětských vojáků, vyhnaných či zůstavších Němců, židovských rodin, příslušníků okupačních vojsk varšavské smlouvy) či zmapování zahraničních výstav vybraných českých umělců před rokem 1989 a jejich ohlasů.

Další dohodou.

Tematická oblast: Osvojování zvukové stránky češtiny jako L2

Garant: PhDr. Jitka Veroňková, Ph.D.

Typ prací: bakalářské i diplomové

Dlouhodobý cíl:

Cílem je mapovat osvojování zvukové stránky češtiny jako cizího/druhého jazyka. Analýzy se zaměřují zejména na jevy, které bývají pro nerodilé mluvčí obtížné, mohou ztěžovat srozumitelnost komunikace či přispívají k přítomnosti cizího akcentu v řeči.

Orientační náplň práce:

Práce má experimentální charakter. Jejím základem je analýza zvukových nahrávek nerodilých mluvčích. Nahrávky pocházejí z databáze budované ve Fonetickém ústavu či jsou pořizovány v rámci závěrečné práce. Využívány jsou programy pro editaci a analýzu zvuku (Praat, Adobe Audition); předchozí znalost těchto programů není podmínkou.

Konkrétní témata budou vymezena na základě dohody s garantem, zejména s ohledem na mateřský jazyk či lingvistický zájem studenta a výzkumné úkoly řešené ve Fonetickém ústavu.

Příklady témat dříve obhájených prací:

1. kvantita tříslabičných slov v češtině ruskojazyčných mluvčích
2. ráz po neslabičných předložkách češtině ruskojazyčných mluvčích
3. výslovnost hlásky *r* v češtině mluvčích s mateřštinou němčinou
4. výslovnost konsonantických skupin v češtině španělských mluvčích

Tematická oblast: Literárně-vědná

Garant: PhDr. Tomáš Vučka

Typ prací: bakalářské; pokud jsou uvedeny návrhy DP, figuruje v nich dr. Vučka jako konzultant

Dlouhodobý cíl:

Cílem je nabídnout široký rejstřík možných témat a oblastí jejich řešení: literárně-historické, teoretické, interpretačně-analytické a komparativní řešení vybraných témat a jejich problémů. Jednotlivé oblasti vycházejí vstříc různým literárně-vědným přístupům: od teoreticky laděných prací přes interpretace konkrétních textů až po práce srovnávací. Jednotlivé oblasti tak jednak kopírují části literárně-vědného tázání (části literární vědy jako celku), jednak umožňují široký výběr dle vlastního zaměření studenta: teoretické či praktické, syntetizující či analyzující.

Orientační náplň práce:

Jednotlivá témata nabízejí možnost čerpat nejen z literární vědy, teorie a historie, ale také z estetiky, dějin umění, filozofie, sociologie, literární kritiky apod. Navrhovaná témata umožňují studentům aplikovat v praxi své teoretické znalosti, metodologie literární vědy, schopnosti komparativního myšlení jak v rovině literárně-historické nebo jen textové, tak také napříč příbuznými disciplínami. Umožňují studentům praktickou analyticko-interpretaci práci s konkrétními texty (se zaměřením na motivy, časoprostor, témata, postavy, intertextuální přesahy apod.), ale také práci ve větších celcích nebo blocích (práce komparativního charakteru).

Oblast literárně-historická - konkrétnější tematické zaměření:

1. DP Pojetí básníka a procesu básnické tvorby: mezi "mimesis" a "techné" v průsečíku věků
2. DP Romantismus nebo romantismy? Transhistorický pohled na fenomén romantismu v (nejen) 19. století
3. DP Sto let od založení Devětsilu: umělecký program meziválečné avantgardy v současné perspektivě
4. BP/DP Česká psychologická próza první poloviny 20. století
5. DP Mezi literárním brakem a popkulturou: český dobrodružný román pro mládež

6. BP/DP Socialistický realismus, nebo totální realismus? Mezi oficiální doktrínou a undergroundem: 50. léta 20. století v české literatuře

Oblast literárně-teoretická - konkrétnější možné tematické zaměření:

1. BP/DP Roland Barthes a "smrt autora": role a význam autora při interpretaci jeho textů
2. BP/DP Intertextualita jako podstata umělecké výpovědi: problémy, možnosti, vzájemná souvislost textů
3. BP Teorie determinace: klady a zápory Tainových tezí, jejich využití při interpretaci literárního textu
4. DP Pulzační teorie dějin literatury a model kyvadlového vývoje uměleckých epoch: Michel Foucault - Umberto Eco - Martin C. Putna - Dalibor Tureček

Oblast literárně-interpretací a analytická:

1. BP/DP Spiritismus a psychologie: povídky Jaroslava Havlíčka
2. BP/DP Fenomén básnické propagandy v rané poezii Jaroslava Seiferta
3. BP/DP Katolická spiritualita v díle Karla Schulze: křesťanská tematika, postavy světců a patronů českých v povídkách K. Schulze
4. BP/DP Erotika a sexualita jako téma českého surrealismu v literatuře a výtvarném umění: V. Nezval, Toyen, Jindřich Štyrský, B. Brouk)
5. BP/DP Exotické motivy v básnickém díle Konstantina Biebla: cesty za exotikou jako cesty za dětstvím
6. BP/DP Literární cestopis raného romantismu a cesta ke kořenům: Slávy dcera J. Kollára
7. BP/DP Apokalyptické a pre-surreální vize: Julius Zeyer a jeho Dům u Tonoucí hvězdy

Oblast literárně-komparativní:

1. BP/DP Mezi nihilismem a pokorou: dvojí tvář českého romantismu: K. H. Mácha a K. J. Erben
2. DP Barokní fenomén v literárním a výtvarném díle Josefa Váchala
3. BP/DP Obraz Prahy v současné české próze: Václav Kahuda, Miloš Urban, Přemysl Rut aj.
4. BP/DP Holocaust a druhá světová válka v české próze: J. Weil, A. Lustig, J. Škvorecký
5. BP/DP Politika a umění: politická propaganda v české poezii 20.-50. let 20. století (S. K. Neumann, J. Seifert, J. Wolker, K. Biebl, V. Nezval aj.)
6. BP/DP Velké historické romány první poloviny 20. století: K. Schulz a J. Durych
7. BP Totalita a diktatura: příběhy vepsané do komiksu: Ještě jsme ve válce
8. BP/DP Bůh je mrtev: satanismus a anarchismus v básnických textech české moderny

Tematická oblast: Literárně-vědná, kulturně srovnávací

Garant: PhDr. Zuzana Stárková, Ph.D.

Typ prací: bakalářské, diplomové

Dlouhodobý cíl: Mapování shod i odlišností české kultury a kultury země studentova původu projevujících se v krásné literatuře, beletristické publicistice, popř. ve spojení literatury a výtvarného umění.

Orientační náplň práce: Práce budou srovnávat shody i odlišnosti české kultury a kultury země studentova původu projevující se v krásné literatuře (nebo v literatuře na pomezí publicistiky a beletrie, popř. ve spojitosti s výtvarným uměním) ve zpracování námětů, témat, motivů, v uchopení literárních druhů a žánrů. Práce mohou mapovat kontakty mezi českou literaturou (kulturou) na straně jedné a literaturou (kulturou) studentovy země na straně druhé a jejich vzájemné ovlivňování. Popř. mohou být práce zaměřeny výlučně na českou literaturu a kulturu.

Tematické oblasti:

1. Lyrickoepická povídka (poema) v české literatuře 19. (20. stol.) stol. a v literatuře země studentova původu
2. Inspirace folklorem v české literatuře a v literatuře studentovy země (např. v obrozenecké literatuře)
3. Literární (a výtvarný) symbolismus v české kultuře a v kultuře země studentova původu
4. Beletristická publicistika v české kultuře a v kultuře studentovy země (na příkladu rozhlasu aj.)
5. Výtvarná a literární symbióza Skupiny 42
6. Písničkáři v české kultuře a v kultuře studentovy země
7. Další témata po dohodě s garantem.

Tematická oblast: Korpusový výzkum v oblasti srovnávání slovanských jazyků

Garant: Mgr. Adrian Jan Zasina, Ph.D.

Typ prací: bakalářské i diplomové

Dlouhodobý cíl:

Cílem je hlubší poznání slovanských jazyků pomocí korpusových metod. Především půjde o srovnávací pohled, který má upozornit na rozdíly a podobnosti mezi češtinou a ostatními jazyky, což by mělo příznivě ovlivnit studentovo vnímání českého jazyky v kontrastu s jeho mateřštinou.

Orientační náplň práce:

Práce bude členěna do dvou částí: teoretické a praktické. V praktické části budou popsány srovnávané jazyky z typologického hlediska a nejčastější podobnosti a rozdíly mezi nimi. Dále také i teorie týkající se zvolené oblasti (jazyková interference, ekvivalence, kontrastivní lingvistika, překlad). V praktické části bude představen materiál a následně podroben korpusové analýze. Ze závěru práce by měly jasně

vyplývat přínosy korpusového zkoumání pro zvolenou oblast; např. užitečnost korpusu v popisu překladových ekvivalentů slovní zásoby typické pro mluvený registr.

Nabízené oblasti:

1. Jazyková interference a její vliv na osvojování češtiny jako cizího jazyka.
2. Textová ekvivalence vybraných lexémů ve srovnávacím pohledu s dalším jazykem.
3. Srovnání popisu gramatických kategorií v národních tagsetech slovanských jazyků.
4. Využití korpusu v překladatelské praxi.
5. Další po domluvě.

Tematická oblast: Chybová analýza žákovských textů a tvorba korpusových cvičení

Garant: Mgr. Adrian Jan Zasina, Ph.D.

Typ prací: diplomové

Dlouhodobý cíl:

Cílem je postupně zmapovat problematické oblasti češtiny jinojazyčných mluvčích s ohledem na jejich mateřský jazyk. Dílčí analýzy mají identifikovat konkrétní jazykový jev, popsat příčiny vzniku chyby a nabídnout doporučení pro řešení těchto obtíží. K výzkumu mohou být použity jak žákovské korpusy (CzeSL), tak i vlastní soubor žákovských textů. Výsledky výzkumu mohou být dále využity k sestavení příhodných cvičení kompenzujících jazykové nedostatky konkrétní jazykové skupiny.

Orientační náplň práce:

Práce má analytický charakter. Je založena na analýze vybraného problematického jevu v žákovském korpusu. V případě vlastního výzkumného materiálu je nutné jeho elektronické zpracování v nástroji TEITOK nebo AntConc a automatická morfologická anotace. Následně zkoumaný jazykový jev bude vyhodnocen ze statistického hlediska s ohledem na jeho výskyt v žákovském materiálu a korpusu rodilých mluvčích. V závěru práce budou navrženy doporučení, které by měly žáky upozornit na zkoumaný jev a navrhnout kompenzační cvičení pro nácvik problematické oblasti.

Konkrétní nabízená témata:

1. Verbální prefixy a jejich užití v textech nerodilých mluvčích češtiny.
2. Další po domluvě.